

Ernest Pleh, podpolkovnik SV

Varnost ni več samoumevna

»Ljudje v Pomurju živijo in dihaajo z vojsko,« pravi poveljnik soboške vojašnice in tudi, da ga je osamosvojitvena vojna zaznamovala

Prav na današnji dan (1. septembra) pred 24 leti je bil v Murski Soboti prvič postrojen protiolepn divizion Škorpion kot prva enota Slovenske vojske (SV) v soboški vojašnici in Pomurju. Divizion je bil tudi prva enota SV, ki se je preizkusila na usposabljanju v tujini, protiolepn enota pa je bila vse od osamosvojitve zaščitni znak pomurske regije. Leta 2007 so enoto, v kateri so večinoma službovali Pomurci, razpustili, vendar se je pred tremi leti vrnila. Protiolepn čet je namreč ena od čet rodovskega bataljona 72. brigade SV. Poveljstvo bataljona, ki mu načeluje podpolkovnik Ernest Pleh, ima sedež v soboški vojašnici, kjer je ob vrhuncu kadrovske zasedbe okoli 200 vojakov SV, ki skoraj v celoti prihajajo iz Pomurja in Štajerske. Velik del ekipe bo do konca oktobra sicer še na mirovni misiji na Kosovu. Podpolkovnik Pleh je poveljnik vojašnice in je karierni vojak, ki je vojaško suknjo kot rezervist oblekel med osamosvojitveno vojno v Ormožu, kjer so se zoperstavili tankovskemu polkovniku Jugoslovanske ljudske armade (JLA) Berislavu Popovu. Poklicno pot je začel v Ljutomeru. Največ časa je služboval v Šoli za častnike SV, kjer se izobražujejo kandidati za častnike. Po vrnitvi v bojni del slovenskih oboroženih sil je med drugim dvakrat služil v mirovni operaciji v Afganistanu. Je prekaljen častnik SV in dober poznavalec odnosov med vojsko in civilnim prebivalstvom.

Septembra 2014 so pomoč SV zaradi katastrofalnih poplav zahtevale tri občine: Beltinci, Dobrovnik in Lendava. To je bilo po letu 1991 prvič v Pomurju, da je šla SV tako množično iz vojašnic. V katerih primerih vas lahko tako dvignejo na noge?

»Sodelovanje v sistemu zaščite, reševanja in pomoči je ena izmed bistvenih nalog SV. Ta sicer ni del tega sistema, ampak se vanj vključuje na poziv poveljnika Civilne zaščite RS. Tako se v javnosti pogosto ustvarja napačno mnenje o njenem delovanju v sistemu zaščite in reševanja. Kdaj bodo enote vojske angažirane, je odvisno od presoje županov v prizadetih oziroma ogroženih občinah, ki glede na postopnost aktiviranja sil zaščite in reševanja ter dodatne potrebe po pomoči v silah in sredstvih zaprosijo za pomoč oziroma posredovanje pristojnega poveljnika civilne zaščite bodisi regije ali države, ki nato obvesti SV. Vojska je na podlagi izkušnje sodelovanja v silah zaščite in reševanja, kadrovskega potenciala ter zmogljivosti z opremo in tehniko v dogovoru z Upravo za zaščito in reševanje oblikovala modularno zmogljivost, ki jo sestavlja 740 pripadnic in pripadnikov z različno opremo, orodjem in vozili. Pripadniki, ki so iz različnih enot, se lahko aktivirajo v 24 urah. Dodatno pa lahko SV v 48 urah zagotovi še več nujno potrebnih pripadnikov.«

Kako ste bili takrat sprejeti na terenu? Večkrat ste že dejali, da je ena glavnih nalog rodovskega bataljona, tukajšnje vojašnice in SV, da se med vojsko, ljudmi, ustanovami in okoljem splete močna in pristna vez.

»Odlično! Ljudje v Pomurju živijo in dihaajo z vojsko. Na drugi strani pa se v SV zavedamo svojega poslanstva in v skladu z zakonom ter pooblastili priskočimo na pomoč takoj, ko sistem zaščite in reševanja s svojimi silami ter sredstvi ne zmore opraviti neke naloge. Kot sem že dejal, je do sedaj SV sodelovala pri vseh večjih naravnih in drugih nesrečah, z zadnjima dvema v letu 2014 vred, to so bili žled in poplave. Če k temu dodam pogosta reševanja v gorah, gaše-

nje požarov na neprehodnih terenih in opravljanje specifičnih nalog ob migrantski krizi, tudi v prihodnosti ni bojazni, da ne bi odlično sodelovali s civilnim prebivalstvom, pri katerem imamo še vedno velik ugled.«

Prav tako sodelujete na nekaterih sejah sveta pomurske razvojne regije. Ste enakovreden sogovornik županov?

»Zadovoljen sem z odnosom in ob tem lahko povem, da je sodelovanje z občinami, zavodi, društvi in mediji na visoki ravni. Celotno nad moji pričakovanji, kljub temu da sem

tjuje vojske, kar je prebivalstvo tega območja tudi vedno občutilo ter ponosno in pokončno prebrodilo, zato sem prepričan, da to okolje ceni in podpira svojega slovenskega vojaka.«

Je še vedno živa ideja o gradnji nove vojašnice?

»Glede na trenutno stanje v SV je projekt gradnje nove vojašnice umaknjen in čaka na morebitne boljše čase v prihodnosti. V vojašnici pa izvajamo nekatere posodobitve in seveda redno obvezno vzdrževanje prostorov in površin, skladno z možnostmi. V zadnjem letu smo zame-

kjer bomo poskrbeli za popestritev s koncerti orkestra SV in nastopom gardne enote SV.«

Sejem lahko nedvomno pripomore k dvigu domoljubja. Ste veterani vojne za samostojno Slovenijo. Kako se je bilo sploh bojevati za domovino?

»Sem eden izmed tistih branilcev Ormoža, ki smo branili našo osamosvojitveno na levi strani reke Drave s pehotno oborožitvijo v rokah, na drugi strani pa je bila tankovska kolona polkovnika Popova, podprta s pehoto. Med nami sta bila most

Zelo ste se vživeli v opis spopada. V učbenikih in literaturi na splošno pa bi si nekateri želeli več in bolj natančne zapise o osamosvojitvenih procesih in vojni.

»Tudi sam to pogrešam. Osamosvojitvena vojna nas je zaznamovala za vse življenje. Postavili smo se ob bok našim dedom, našim prednikom, ki so prav tako v preteklosti pokazali tega slovenskega bojevnika duha. Izbojevali smo svojo domovino, njen obstoj pa je odvisen samo od nas in naše pokončne države. Branilci smo bili in smo še vedno ponosni na izbojevano, prepričan pa sem, da bi večina ponovno ponosno in odločno stopila na naše meje in branila svoj domači prag. Sam lahko izrazim samo velik poklon vsem pokončnim soborcem za uspešno opravljeno ključno poslanstvo naše generacije.«

Kot predsednik območnega združenja slovenskih častnikov Ormož ste častniško organizacijo vpeli v šolski sistem tamkajšnje gimnazije, kjer je kot izbirna vsebina del urnika predmet zaščita in preživetje.

»Sedanja mladina nima več obveznosti, interesa in tudi možnosti, razen virtualno, pridobivanja osnovnih znanj s področij samozaščite, preživetja pa tudi obrambne varnosti, kot smo to imeli mi v nekem drugem času. Naša cilja sta ozaveščati mlade na področju vojaškostrokovnih veščin, koristnih za lastno preživetje in osebno rast, ter tako prispevati k večji obrambni varnosti. Pri tem ne gre za militarizacijo mladih, ampak zgolj za prenos splošnih znanj in veščin, ki lahko koristijo vsaki civilni osebi, ko se znajde v ekstremnem položaju. Upam, da bo ta projekt zaživel tudi na območju Murske Sote. Ob večji podpori in želji vseh zainteresiranih strani bi lahko ta projekt doživel ciljno stanje, in to je njegova uvedba kot izbirnega predmeta v izobraževalni sistem. Dogodki na vzhodu Evrope, dogajanja na drugi strani Sredozemskega morja, migrantska kriza v Evropi in številne naravne nesreče, ki niso več naključje, ampak vedno bolj oprijemljiva stvarnost, nas namreč lahko delajo zaskrbljene. Varnost danes ni več samoumevna.«

Na te varnostne izzive mora odgovoriti tudi SV. V kakšni kondiciji je? Ste lahko kritični?

»Razvoj SV je bil hiter in zelo zahteven, saj smo morali nenehno prilagajati strukturo SV zahtevam in zmoglostim države ter zahtevam vojaških povezav, katerih članica je bila SV. Posebnega pomena za razvoj SV je bil vstop v zvezo Nato, ki je pospešil reorganizacijo in modernizacijo SV ter njeno integracijo v sistem evroatlantskega zavezništva. Tudi sam sem večino svojega življenja in službovanja soustvarjal in gradil našo vojsko. Gospodarska kriza zadnjih let je imela in še vedno ima velik vpliv na razvoj SV. Proračun se nam je razpolovil, razmere za delovanje so se poslabšale in posledice so vidne tudi v ocenah našega vrhovnega poveljnika. Primanjkljaj se predvsem pojavlja v kadrovski izpolnjenosti, saj nas naši pripadniki na žalost zapuščajo. Proračun je večinoma namenjen delovanju, le majhen delež za razvoj in naložbe. Prepričan sem, da je v naših vrstah veliko pripadnikov entuziastov in vojaških zanesenjakov, ki kljub vsem tem okoliščinam še naprej delajo zavzeto s ciljem ohraniti našo vojsko kot pomemben steber nacionalne varnosti. Dejstvo pa je, da bosta v prihodnosti potrebni konkretna razprava in konkretna odločitev glede prihodnosti SV.«

Andrej Bedek

Ernest Pleh: »Glede na trenutno stanje v SV je projekt gradnje nove vojašnice umaknjen in čaka na morebitne boljše čase v prihodnosti.« FOTOGRAFIJA JURE ZAUNEKER

vedel, da so Pomurci iskreni, prijazni in marljivi ljudje. Vojašnica Murska Sobota je po preobrazbi SV v letu 2013 ponovno zaživela v vsem svojem sijaju. K temu je pripomoglo tudi odlično sodelovanje med vojsko in civilnim okoljem. To sodelovanje, v okviru katerega nenehno potekajo številne dvostranske aktivnosti, se je najbolje pokazalo v organizaciji lanskega dneva SV v Rakičanu.«

Topot vojaških škornjev je vsakdanjik v Murski Soboti in okolici. So ljudje sprejeli to, da med rekreacijo v Fazaneriji srečajo vašo enoto, ki se uri v premikanju po bojišču?

»Vojašnica Murska Sobota in njeni pripadniki smo že od začetkov delovanja vojašnice sestavni del okolja, v katerem živimo in delamo. Z okoljem skupaj dihamo, sodelujemo pri številnih dogodkih civilno-vojaškega sodelovanja in si medsebojno pomagamo. V tem okolju je veliko različnih organizacij in društev, ki so vsebinsko povezani s SV in so tudi zelo aktivni. Z vsemi temi organizacijami imamo odlične in pristne odnose ter drug drugega dopolnjujemo in nadgrajujemo. Pa tudi sicer imajo Pomurci vojaščino v genih. Čez Pomurje so šle v vojnih vihrah različne

njali ograjo okrog vojašnice, obnovili nekatere nastanitvene zmogljivosti in izdelali predlog projekta strelišča Mačkovič, ki bi ga želeli posodobiti in urediti kot osrednje strelišče za pomursko regijo.«

Od 22. do 24. septembra bo vnovič zaživel sejem Sobra v Gornji Radgoni, ki je bil vedno dobro obiskan. Kaj lahko pričakujemo letos?

»Naše sodelovanje bo usmerjeno v predstavitev vojaških poklicev v SV s ciljem promocije vojaškega poklica in povečanja interesa za zaposlovanje v naših vrstah. Prva aktivnost bo statična predstavitev, kjer bomo predstavljali poklice in specialnosti rodov in služb na vseh ravneh, torej vojaka, podčastnika in častnika, kar se bo dogajalo ves dan. Obiskovalci se bodo lahko na posameznih stojnicah pozanimali, kako postati pehotnik, vezist, vojaški policist, bolničar, voznik in tako naprej, pri tem pa bodo prav tako seznanjeni z opremo, ki pripada posameznemu poklicu ali specialnosti. Druga aktivnost bodo dinamične predstavitve, kjer bodo enote predstavile taktične postopke. Ta predstavitev bo dvakrat dnevno ob natančno določenih urah. Potekale bodo še spremljevalne aktivnosti,

»Sedanja mladina nima več obveznosti, interesa in tudi možnosti, razen virtualno, pridobivanja osnovnih znanj s področij samozaščite, preživetja pa tudi obrambne varnosti.«

in razdalja 150 metrov. Torej sta se na mostu srečali dve vojaški formaciji, popolnoma različni po ognjeni moči in zmogljivosti. Branilci mesta in mostu smo doživeli sovražnikovo ognjeno moč, ki je bila s tankovskimi in pehotnim obstreljevanjem usmerjena na barikado in naše položaje. Zavedanja resnosti položaja in umrljivosti vsakega od nas se ne da opisati. Večina med nami se je s tako silo in rušilno močjo prvič srečala. A vendar smo vzdržali, sovražnik nas ni prestrašil in ne pregal, nikoli ni prešel mostu in ta dogodek je bil eden izmed ključnih pri osamosvojitvi naše domovine.«